

HERTOGPOST april 2009

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelisten Vereniging

21^e jaargang nummer 4

Geachte leden,

Hierbij nodigen wij u uit voor de JAARVERGADERING op donderdag 23 april a.s. in zaal 1 van sociaal cultureel centrum 'De Helftheuvel', Helftheuvelpassage 115 te 's-Hertogenbosch. Aanvang 20:00 uur.

Niet schrikken: volgens een deskundige prognose duurt het deel 'jaarvergadering' niet langer dan vijf minuten. Lees s.v.p. wel tevoren het Jaarboekje. De Secretaris en penningmeester hebben er dit keer extra hun best op gedaan.

Agenda bijeenkomst 23 april 2009

1. Opening, verslag 26 maart j. l., ingekomen stukken en mededelingen
2. Verslag 2008 aan de hand van het Jaarboekje (zie pagina 23 e.v.)
3. Verslag van de financiële commissie
4. Decharge aan de penningmeester
5. Benoeming nieuwe leden financiële commissie
6. Bestuursverkiezing: secretaris Marten Tilstra en directeur Nieuwtjesdienst Egbert Ausems zijn aftredend en stellen zich beiden herkiesbaar.
7. Verkoop
8. 'Britse luchtpostbladen', lezing door dhr. Jac Spijkerman, lid van de Nederlandse Academie voor Filatelie (zie pagina 4)
9. Verloting 10. Rondvraag 11. Sluiting

In deze Hertogpost o.m.:

- ❖ Jaarboekje 2008
- ❖ Port(ie) De Ruyter
- ❖ De omvang van een thematische verzameling
- ❖ Filatelistische vraagbaak

De Brievenbeurs in Gouda op 10 en 11 april is dit jaar aanleiding de maand april bij de 's-Hertogenbossche Filatelisten Vereniging uit te roepen tot
MAAND VAN DE BRIEF.

Het redactionele gedeelte van dit aprilnummer van Hertogpost is daarom bijna geheel gewijd aan brieven, poststukken en afstempelingen.

VERSLAG VAN DE BIJENKOMST VAN 26 MAART 2009

Achtenzestig aanwezigen worden door voorzitter Peter Teurlings om acht uur verwelkomd. Er is een warm onthaal voor onze gastspreker, de heer Arnold van Berkel. Een speciaal welkom aan twee nieuwe leden. Mevrouw G.T.M. de Groot - Van Liempt uit 's-Hertogenbosch (heeft zich via KNBF/Collect-actie aangemeld) en de heer C.A.F (Lex) Geijs uit Berkel-Enschot.

Helaas ook deze maand verdrietig nieuws. Geheel onverwacht is ons sympathieke en bescheiden lid de heer J.M.A.M (Jan) van de Coevering uit Sint-Michielsgestel overleden. Jan heeft op de achtergrond onze vorige verkoopleider Thijs Vorstenbosch jarenlang met de verkopingen geholpen. We herdenken de heer Van de Coevering met één minuut staande stilte.

Ingekomen stukken zijn er niet, mededelingen wel. Wil degene die op de bijeenkomst van 26 februari j.l. per abuis de NVPH Specialiteiten Catalogus 2006-2011 heeft meegenomen deze bij het bestuur terug (laten) bezorgen? Begin mei is er in Essen (D) weer een Sonderausstellung (beurs). Ons lid Lex Geijs organiseert hier naartoe op zaterdag 9 mei een busreis. Hij organiseert de reis namens de Verz.Vereniging De Torenhoeck uit Berkel-Enschot. Kosten 20 euro per persoon: busreis van (opstappen om 08.30 uur) en terug naar de opstapplaats in Berkel-Enschot (om 17.30 uur terugverwacht) én de toegang tot de beurs in Essen. Er zijn in de bus nog een paar plaatsen vrij. Op korte termijn opgeven bij de heer Geijs.

Afwezig met bericht van verhindering zijn de heren E.T. Ausems, J.J.A.J. Bartels, A.G.C. van Doesburg en L.A.J. Verkaar. Vanavond is er dus voor het eerst geen Nieuwtjesdienst achter in de zaal aanwezig.

De voorzitter stelt met succes voor om de agendapunten 2 en 3 om te wisselen.

Verslag Algemene Ledenvergadering 26 februari j.l. wordt ongewijzigd vastgesteld.

Om 20.15 uur start de een half uur durende verkoping van 129 kavels. Omdat Jos Bartels afwezig is, bedient Peter Teurlings vanavond de knoppen

**'s-Hertogenbossche Filatelisten Vereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509**

**Secretaris Marten Tilstra, Braspenninglaan 12, 5237 NK 's-Hertogenbosch
telefoon 073- 642 30 64; e-mailadres: secretaris-hfv@kpnplanet.nl**

Redacteur Hertogpost Huber van Werkhoven: tel. 073 – 613 24 38

**ING (voorheen Postbank) rek.nr. 1 087 984 t.n.v. Filatelistenver. te
Rosmalen; de jaarcontributie bedraagt € 32**

Bibliothecaris tel. 073 – 657 02 29 E-mail: peepkagie@home.nl

Website: www.hertogpost.nl E-mail: info@hertogpost.nl

en wordt Hans van Hulsel bij de verkoping de plaatsvervangende uitkijk. Vanavond is het motto van de verkoping volgens Anne van Driel: 'Bijzonder gevarieerd'. Feit is dat de zolder van de verkoopleider vanavond helaas weer enige kavels retour krijgt. Zoals alle postzegelmapjes van Suriname en alle Engeland-kavels. Het kavel omschreven als 'Skandinavië. Doos enveloppen. Leuk!!' wordt helemaal niet leuk gevonden en blijft onverkocht liggen. De eerste twaalf kavels lijken te lijden onder de zo bekende financiële crisis. Vandaar misschien ook inzetprijzen die hier en daar op veelvoud van een kwartje eindigen? Biedt iemand rechts vooraan nu of slaapt de persoon in kwestie? En een witte biedkaart voor een wit hemd valt niet of nauwelijks op. Veel kavels verwisselen overigens wel van eigenaar.

In de pauze worden een laptop, beamer en muziekdoos opgesteld. Daarna begint een bijzonder spectaculaire muzikale lezing -zonder microfoon!- over het leven en werk van Johann Sebastian Bach, zijn familie en tijdgenoten, in beeld en muziek. De basis van de lezing is de collectie van Huber van Werkhoven. Bij zegels en stempels waar muzieknoten op staan heeft Huber de bijbehorende componist en de titel van het muziekstuk opgespoord. Met die wetenschap heeft Arnold van Berkel de muziek verzameld en hier een fragment uit opgenomen.

De periode 1685-1750 –geboorte- en sterfjaar van J.S. Bach- verschijnt op de muur. Zijn typografische, beroepsmatige en muzikale scheppingen gaan leven in zegel- en andere beelden. Muziekfragmenten klinken waar de spreker ze wil horen. Het is jammer dat veel fragmenten voortijdig worden stopgezet om enkele pratende leden niet al te zeer te storen.

De familie Bach was niet alleen een vruchtbare, maar ook een zeer muzikale familie. En muzikale invloeden van tijdgenoten zijn er genoeg. Muziek is J.S. Bach vanaf zijn geboorte met de paplepel ingegeven. Opvallend detail is de studiereis naar Lübeck. Bach moet hiervoor 400 kilometer heen en 400 kilometer teruglopen. Ja, dat kon men toen nog! En heer Bach componeerde niet alleen muziek, hij dirigeerde onder andere ook. Was hierbij in dienst van menig vorstenhuis. Vijftig minuten en dan is de muzikale lezing afgelopen. Peter Teurlings bedankt heer Arnold van Berkel, schenkt hem als blijkt van deze dank het Jubileumboek HFV 1930-2005. Voorwaar een knap stukje werk.

De verloting verloopt soepel, de gratis kavel vliegt er bij de tweede poging uit. En niemand maakt gebruik van de rondvraag. En twee uur na de opening sluit Peter Teurlings de bijeenkomst.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT

De **volgende ledenbijeenkomst** is op donderdag 28 mei 2009 om 20.00 uur in SCC De Helftheuvel. Zaal 1 is om 19.00 uur open. Er is naast een lezing ook de eerste van de twee jaarlijkse Grote Verkopingen.

De **volgende Postzegelinstuif/ ruilbeurs** is op zaterdag 9 mei 2009, van 10 - 13 uur in SCC De Helftheuvel. De jeugd komt weer bij elkaar. Te zien zijn de kavels voor de verkoping van deze maand. De niet-verkochte kavels van de vorige verkoping zijn vandaag te koop.

'**DING DONG**' In het Museum voor Communicatie in Den Haag is tot en met 31 augustus de tentoonstelling '60 jaar langs de deur met kinderpostzegels'.

In september 2008 was het precies 60 jaar geleden dat kinderen voor het eerst kinderpostzegels aan de deur verkochten. Tegenwoordig gaan meer dan 200.000 kinderen uit groep 7 en 8 er jaarlijks op uit. De tentoonstelling geeft een kleurrijk overzicht van de kinderpostzegels en hun ontwerpproces, met werk van bekende kunstenaars, fotografen en illustratoren als Cas Oorthuys, Dick Bruna en Fiep Westendorp.

Tijdens de lezing van Jac Spijkerman op 23 april a.s. over **Britse luchtpostbladen** komen onder meer aan de orde: de voorgeschiedenis, de Tweede wereldoorlog, de uitgaven tijdens de regeringen van George VI en Elizabeth II, speciale luchtpostbladen voor Kerstmis, tarieven, thema's, uitgaven voor Wales en Schotland, militaire en particuliere luchtpostbladen.

Brits lpb uitgegeven t.g.v. de Olympische Spelen in 1948 (Londen)

OCTANTJE

Om meer tijd aan zijn postzegelverzameling te kunnen schenken geeft Piet van Roon het volgende aan een echte liefhebber, verzamelaar weg. Een **Fuji Super 8 filmcamera** met tas, originele handleiding, een Super 8 opnameband, een Super 8 filmlakapparaat en een filmlamp. En een **diaviewer** met een aantal diaraampjes.

Mobiel bereikbaar onder 06 1046 8811.

FUSIE?

COLUMN
door
A. van der Vliet

Rondzenddienst en clubveilingen vormen, hoe je het ook wendt of keert, de belangrijkste levensaders van vrijwel elke vereniging van postzegelverzamelaars. Schaalgrootte is daarom van belang en derhalve is het te betreuren dat in het grijze verleden, toen de filatelistische bomen nog tot in de hemel groeiden, aan de westzijde van 's-Hertogenbosch afsplitsingen van - naar men toen dacht noodzakelijke - delen van onze vereniging zijn ontstaan. Zo ook de postzegelvereniging de Langstraat e.o. in Waalwijk, waarvan ik al meer dan 25 jaar lid was en ben. Zeer tot mijn genoegen overigens. Recent bereikte mij het bericht dat deze zustervereniging gestopt is met haar rondzenddienst en dat stemt mij bepaald niet vrolijk.

Ledenverlies zal ongetwijfeld het gevolg zijn en het voortbestaan wordt natuurlijk ondermijnd op deze manier. Intensieve samenwerking is mijns inziens dringend geboden. Uit informatie is mij gebleken, dat onze rondzenddienst best bereid is ook Waalwijk en omstreken te verzorgen door middel van aldaar aan te stellen sectiehoofden. De vorm waarin zoiets kan worden gegoten en de financiering zijn uiteraard bespreekbaar. Ik zou zelfs nog verder willen gaan. Wat is er eigenlijk tegen een fusie? Eén grote vereniging met een geolied lopende rondzenddienst en een grote maandelijkse clubveiling maakt het voor inzenders, af- en uitnemers aantrekkelijk. Bovendien kan dan uit een ruimer arsenaal worden geput bij het zoeken naar kaderleden die de kar willen trekken.

Een utopie? Ik denk het niet. Het toekomstperspectief voor kleine clubs is uitzichtloos en waar een wil is, is een weg. Dames en heren bestuurders, ga s.v.p. op korte termijn met elkaar in overleg. Wellicht kunnen wij dan over een jaar bij de viering van ons 80-jarig bestaan een gezonde en ruime uitbreiding van het ledenbestand in westelijke richting van Den Bosch begroeten. Ik hoop het van harte !

HERTOGPOST 2010

Brabanthallen 's-Hertogenbosch 28 t/m 30 mei 2010

Ter gelegenheid van het 80-jarig bestaan van de 's-Hertogenbossche Filatelisten Vereniging zal na 25 jaar (Hertogpost 1985) weer een nationale postzegel-tentoonstelling plaatsvinden in de Brabanthallen.

De organisatie is in handen van de Stichting Hertogpost 2010 met medewerking van TNT Post, de Nederlandse Vereniging van Postzegelhandelaren en de Koninklijke Nederlandse Bond van Filatelistenverenigingen.

Het zal een groots opgezet en veelzijdig evenement worden waarbij alle elementen van postzegels verzamelen en filatelie aan bod zullen komen.

Centraal staat een tentoonstelling **categorie I**. Deze staat open voor de categorieën Traditionele filatelie, Thematische filatelie, Postgeschiedenis, Postwaardestukken, Eén- en Tweekader thematisch en niet-thematisch, Aerofilatelie en Literatuur.

Daarnaast een tentoonstelling **categorie II**. Deze staat open voor de categorieën Traditionele filatelie, Thematische filatelie, Postgeschiedenis, Postwaardestukken, Open klasse, Eén- en Tweekader thematisch en niet-thematisch.

Tevens zal er zijn een **Erehof**, een **Propaganda-tentoonstelling** en een **Jeugdtentoonstelling**.

Aantal kaders: 700 à 720. De sluitingsdatum voor aanmelding is 1 november 2009. Er zal een groot aantal NVPH-handelaren aanwezig zijn, TNT-Post, buitenlandse postadministraties en jeugdorganisaties.

Inlichtingen en aanmeldingsformulieren: www.hertogpost-event.nl
en bij Mevr. Gidie Teurlings, Comm. van Voorst tot Voorstlaan 7,
5224 CN 's-Hertogenbosch. E-mail: email@teurlings-online.nl.

N.B. De propaganda-tentoonstelling staat open voor die leden van onze vereniging die buiten mededinging, zonder wedstrijd-element en zonder verplichte jury-beoordeling een verzameling willen laten zien. Wie meldt zich als eerste aan?

VOER VOOR THEMATISCHE VERZAMELAARS (15)

OMVANG VAN DE VERZAMELING

'In der Beschränkung zeigt sich der Meister', zegt de Duitser. Vrij vertaald zou je kunnen zeggen: 'Wanneer iemand zich weet te beperken, toont hij meesterschap.'

Het gaat dit keer over de omvang van de opgezette verzameling. Wanneer iemand al enige tijd bezig is met het vergaren van zoveel mogelijk materiaal voor een thema, ontdekt hij, dat hij (of zij) bij het opzetten van een albumblad vaak minder zal gebruiken dan hij 'in stock' heeft. Er zijn bijvoorbeeld series postzegels waarop telkens het zelfde motief is herhaald (Nederland heeft dit zelden gedaan). Dan dient men de mooiste zegel te gebruiken of de hoogste waarde (kan door de jury op prijs worden gesteld). De overige zegels van de serie blijven achter in het stock- boek.

NB: het is best mogelijk dat je op een heel andere plaats in het grote verhaal nog een keer dezelfde zegel nodig hebt.

Maar kort gezegd 'meer van het zelfde' wordt in een thematische verzameling niet op prijs gesteld. Ja, als u het mooi vindt staan om een albumblad met pakweg dertig zilvermeeuwen - op zegels van dertig verschillende landen - te maken, dan is dat uw keuze natuurlijk. Maar het zal u niet verbazen dat het toch meer voldoening geeft, als u op enkele bladen de vele facetten van de zilvermeeuw kunt tonen. Dit laatste zal ik u laten zien aan de hand van een onderdeel van mijn verzameling over Parijs. Namelijk de Eiffeltoren, één van de meest toeristische punten van de lichtstad.

Voor de wereldtentoonstelling van 1889 (afb. 1) werd de prachtige ijzeren toren volgens een concept van ingenieur Gustave Eiffel (afb. 2) gebouwd. Het was meteen een groot succes. In 1939 vierde men feestelijk het 50-jarig bestaan (afb. 3 en 4). In 1989 was het feest voor de honderdjarige toren en de vele bezoekers (afb. 5) die uit de hele wereld kwamen en komen. Zelfs Nederlanders worden er gesignaleerd (afb. 6).

Er bestaan nog meer stukken en stempels betreffende de toren en ook een groot aantal Franse zegels. Dus over materiaal heb ik niet te klagen.

Afb. 1: Stempel ter gelegenheid van de Parijse wereldtentoonstelling in 1889.

Afb. 2: Postzegel, stempel en ingedrukte postwaarde ter gelegenheid van de herdenking van de 150ste geboortedag van Gustave Eiffel in 1982.

Afb. 3 en 4: Postzegel en stempels ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Eiffeltoren in 1939. Zoals het stempel op de achterzijden van het poststuk laat zien, werd de kaart vervoerd als ballonpost.

Maar als je over de omvang van de verzameling praat, kun je ook iets anders bedoelen, namelijk de indeling en de verdere onderverdeling van het onderwerp of thema. Hoe langer je aan een thema bezig bent, des te groter de neiging om verder te gaan met die indeling. Of dit werkelijk gebeurt zal afhangen van het thema en het beschikbare materiaal. Hierover een volgende keer.

Veel plezier met uw hobby gewenst,

KOERBRIEF.

NASCHRIFT. Vorige keer had ik het over de 'frankeervignetten'. Na contact met een handelaar op de Antwerpse beurs op 28 maart j.l. werd mij duidelijk, dat sommigen deze vignetten ook automaatstroken of automaatzegels noemen. Deze benaming slaat op de manier waarop je ze kunt verkrijgen. Namelijk door eerst de gewenste waarde in de machine in te voeren, dan te betalen en tenslotte de strook of stroken uit de automaat te nemen. De aanduiding 'vignet' slaat uiteraard alleen op de strook zelf en niet op de manier van vervaardiging.

Afb. 5: Stempel ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Eiffeltoren in 1989. De toren bevindt zich op het 'Champ de Mars'.

Afb. 6: 'We gaan naar Parijs om de Eiffeltoren te zien.'

PORT(IE) DE RUYTER

door Huber van Werkhoven

Herdenkingen van Michiel Adriaansz. De Ruyter hebben aanleiding gegeven tot verschillende postzegeluitgiften. De eerste ter gelegenheid van de 300ste geboortedag van de zeeheld op 24 maart 1907. De persoon van De Ruyter en de talloze aspecten die zijn verbonden aan de emissie van 1907 kunnen voldoende stof opleveren voor een heel filatelistisch leven. Jaap de Laet, lid van onze vereniging, houdt zich inderdaad al tientallen jaren bezig met De Ruyter. Hij heeft er over geschreven en verschillende verzamelingen succesvol tentoongesteld. Enkele poststukken die verband houden met aanvullend port mag ik hieronder laten zien. Maar eerst iets over de zegels zelf. Ik maak daarbij gebruik van een boeiend artikel, 93 pagina's lang, van Gert Holstege uit 1982 in 'Filatelie Informatief' (aanwezig in onze verenigingsbibliotheek).

Afb. 1: Het eerste ontwerp van W.A. Mouton

herdenking van de 300ste geboortedag organiseerde. Dit zou leiden tot de eerste gelegenheidszegels die P&T in Nederland heeft uitgegeven. De onervarenheid met dergelijke zegels heeft tot gevolg gehad, dat zowat alles wat er mis kon gaan ook is misgegaan. Het begon met het ontwerp, dat met horten en stoten tot stand is gekomen en felle negatieve reacties heeft opgeroepen bij het publiek (afb. 1). In de pers vielen woorden als 'onduidelijk, ordinair, grof en kinderachtig'. Over 'de oorlogsvloot in actie': 'Lijkt het verwarde hoopje lijntjes niet veel meer op een perkje bloemkool? Of toch minstens een klomp dennetjes in de sneeuw?'

Er was veel gesteggel over de wijze van financiering en de grootte van de oplagen. De geldigheidsduur moest beperkt zijn, slechts iets meer dan twee maanden, van 23 maart tot en met 31 mei 1907. Die korte geldigheidsduur had wel tot gevolg dat de zegels niet mochten worden gebruikt voor buitenlands verkeer.

Dat verbod namelijk het Postverdrag van Washington uit 1897.

Afb. 2: De portzegel van ½ cent op de De Ruyter postzegel van 1 cent

Een tweede gevolg van de korte geldigheidsduur was, dat de Post bleef zitten met meer dan twee miljoen onverkochte zegels. Ruim voor het einde van de geldigheidstermijn viel de verkoop stil, omdat het publiek niet met een restant aan onbruikbare zegels wilde blijven zitten.

In de Tweede Kamer viel de suggestie, dat de reden voor de korte geldigheidsduur was geweest verzamelaars extra te prikkelen tot aankoop met de suggestie van zeldzaamheid. Zoiets 'achtte men een Staat als Nederland onwaardig'!

Bij de P&T was men vervolgens bang vanwege de grote onverkochte voorraad op de vingers getikt te worden door de Rekenkamer. Om er alsnog van af te komen kwam men op het idee (dat snel tot uitvoering kwam) de zegels te overdrukken tot portzegels en wel in 13 verschillende waarden. Op 1 november 1907 kwamen deze in gebruik.

Ook dit leidde weer tot groot rumoer. Verzamelaars in binnen- en buitenland vreesden vanwege snel uitverkocht raken achter het net te vissen. De portzegels heetten al snel 'speculatiezegels'. Een handelaar in Nijmegen bood bijvoorbeeld de portzegel van ½ cent (afb. 2) al in december aan voor het vijftigvoudige: 25 cent per stuk! Postambtenaren kochten zelf grote hoeveelheden op en deden ze met belangrijke winst van de hand. In november 1907 greep justitie een vervalsers van de portzegel van 50 cent in de kraag. Hij verdween voor twee maanden in de cel.

P&T liet echter alle onverkochte De Ruyter postzegels uit de kantoren terugsturen en drukte een tweede en derde oplage van de portzegels. De de Ruyter-portzegels leverden P&T uiteindelijk de zoete winst op van f 100.000,-.

Al het 'gedoe' (zo mag je het wel betitelen) heeft een filatelistisch Eldorado opgeleverd. Het meest voor de hand liggend is een 'kalender' te verzamelen: stempelafdrukken op de drie portzegels met de data van alle dagen dat ze geldig waren voor gebruik. Maar ook kan men zich richten op de

verschillende stempelvormen die voorkomen: kleinrond, grootrond, typenrader en machinestempel.

Bovendien komen er bij de opeenvolgende oplagen verschillende typen en papiersoorten voor, nog afgezien van de tientallen plaatfouten en de vele vervalsingen die deze emissie hebben geteisterd. Kortom een luilekkerland voor de verzamelaar.

Afb. 3: Complete serie met eerste dagafstempeling. Naar België en daarom ongeldig voor frankering: 2 centimes portheffing. De jonge juffrouw Vroom kon het waarschijnlijk wel betalen.

Afb. 4: Ook naar België, maar nu correct gefrankeerd met twee cijferzegels van ½ cent. De de Ruyterzegel kon nu mee als 'versiering'.

Afb. 5: Wat in 1907 kon voor 1 cent: Drukwerkcouvert op 23 maart 1907 verstuurd binnen Amsterdam. De geadresseerde was vertrokken naar Zwitserland en de brief werd doorgestuurd. Drukwerk tarief buitenland was $2\frac{1}{2}$ cent. De postzegel was bovendien ongeldig voor het buitenland: 5 centimes port. De geadresseerde weigerde betaling, dus terug afzender. In Amsterdam werd een portzegel van 5 cent geplakt. Het adres van de afzender bleek onvindbaar en dus werd de portzegel van 5 cent nietig verklaard. De reis had geduurd van 23 maart tot 6 april.

Afb. 6: Kaart als drukwerk met 1 ct gefrankeerd, maar beschouwd als briefkaart: $1\frac{1}{2}$ ct erbij + 5 ct verhoogd port = $6\frac{1}{2}$ ct. De donkere envelop verhinderde dat de geadresseerde zonder betalen de kaart alvast kon lezen en erna de zending weigeren.

Afb. 7: Bij een aan port onderworpen dienstbrief moest de ontvanger enkelvoudig, dus niet verhoogd, port betalen. Meestal ging het om het antwoord van een overheidsinstantie aan een particulier die een dienst had gevraagd.

Vanuit Den Haag werd veel overheidspost verstuurd. Het postkantoor gaf d.m.v. een ovaal cijferstempel alvast het te betalen portbedrag aan om te voorkomen, dat het ontvangend kantoor toch verhoogd port zou gaan berekenen. Want de portzegel werd pas geplakt op het ontvangende kantoor. De '5' was daarbij het meest voorkomend: die stond voor het normale brieftarief in die tijd. Leiden deed het goed en gebruikte een De Ruyter portzegel van 5 cent.

Twee toegiften met latere De Ruyter-postzegels

Afb. 8: De halve cirkel rond de postzegel betekent, dat de geldigheidsduur van de zegel is verlopen. Op 5 juni 1946 was de zegel sinds vijf dagen niet meer geldig. De brief werd belast met tweemaal het ontbrekend port: 15 cent.

Afb. 9: In de loop van 1957 eindigde het gebruik van portzegels en werden ze vervangen door het z.g. 'Postaliastempel'. De brief woog meer dan 20 gram. Er werd 17 cent geplakt, 3 cent te weinig. Per 1 april 1957 bedroeg het minimum port 10 cent.

FILATELISTISCHE VRAAGBAAK

Eén van de aardige kanten van een filatelistenvereniging is dat, wanneer je met een vraag zit op postzegelgebied, er altijd wel iemand is die de oplossing kent of een manier om de oplossing te vinden. Bij wijze van voorbeeld een actueel probleem.

Ons lid de heer Van Doesburg stuurt regelmatig postzegels naar een relatie in Duitsland. Hij frankeert dat fraai met zegels uit het gulden-tijdperk. Sinds enige tijd worden die zegels afgedekt en bedorven doordat TNT-post er een lelijke sticker overheen plakt. Vervelend voor de ontvanger èn voor Van Doesburg, die voor niets zijn best doet er iets moois van te maken. Hij vond zelfs, dat TNT op die manier andermans eigendom vernietigt en kwam bij mij met de vraag uit te zoeken wat hiervan de diepere achtergrond mag zijn.

Ik op speurtocht. Eerst bij 'onze man' in het TNT-sorteercentrum 's-Hertogenbosch. Die kwam er niet uit. Toen naar Eddie Ijspeerd in Haaksbergen, die in ons jubileumboek van 2005 een prachtartikel schreef over postmechanisatie. Die had ook het antwoord niet paraat, maar wel een vermoeden waar hij moest zoeken. Als vooraanstaand lid van de Groep Postmechanisatie speelde hij de vraag door naar de Duitse zustervereniging en die kwam met het bevrijdende antwoord:

'De Nederlandse TNT heeft in Duitsland een dochterfirma TNT Post als privaat postbedrijf. Post uit Nederland wordt niet meer doorgegeven aan de Deutsche Post, maar aan dit privaat postbedrijf. Dat moet aanvullende

diensten verrichten en brengt op iedere zending een sticker aan met een nummer die het mogelijk maakt de zending te volgen en zonodig op te sporen. ('Track & Trace' noemen ze dat in goed Nederlands bij TNT.) Daarbij worden Nederlandse postzegels vooraf afgedekt of overplakt en dit tot grote ergernis van verzamelaars.

De Duitse TNT Post bestrijkt (nog?) niet heel Duitsland. Zendingen naar plaatsen die TNT niet bestrijkt worden ingeleverd bij de Deutsche Post.'

Het bericht gaat nog verder: 'Er waren al eerder klachten wanneer mooie Nederlandse postzegels daardoor werden 'vernietigd'. Wanneer iemand een klacht naar voren wil brengen, kan hij een scan van de envelop met sticker sturen aan Werner Rittmeier, email: w.rittmeier@d-b-z.de'.

Heer Van Doesburg weet nu wat hem of zijn Duitse vriend te doen staat.

Eddie Ijspeerd vroeg me vervolgens het volgende te melden in Hertogpost, een verzoek waaraan ik graag gevolg geef. Zijn Groep Postmechanisatie is aangesloten bij de vereniging Po & Po en gebruikt hun website (www.po-en-po.nl) sinds kort voor het publiceren van hun resultaten op internet. Klik op de Po & Po website op de knop 'Postmechanisatie' en u vindt het 'levenswerk' van de Groep: een Handleiding Postmechanisatie. Een eerste hoofdstuk over het opzetten en stempelen van post is gereed. Voor iedereen gratis te lezen en te downloaden. Een aanrader voor ieder. Het ziet er prachtig uit, heel informatief zonder droog te worden.

Via het email-adres postmech@planet.nl kan men mechanisatievragen stellen. Die vragen komen bij Eddie terecht en hij zoekt dan uit wie een en ander kan beantwoorden. Langs deze weg is nu ook de vraag beantwoord van de heer Van Doesburg. Dus het werkt.

H. v. W.

EEN ZURE 1 APRILGRAP?

Het is natuurlijk wel een ongelijke strijd tussen de diverse postbedrijven, waarbij het uiteindelijk om de arbeidsvoorwaarden gaat.

Wat dit laatste betreft, onlangs verklaarde de heer Bakker (topman van TNT) in Nova dat bij de andere bedrijven de postbezorgers een loontje verdienen dat beneden het minimumloon ligt. Daar tegenover staat dat de TNT-bezorgers binnen enkele jaren een loonsverlaging van 15% te wachten staat. En hier spreekt de vakbond ook nog een woordje mee.

De verschillen met TNT zijn ook groot wat hun activiteiten betreft. Mag de burger eisen dat hij een gewone brief per DHL, Sandd of Selektmail kan verzenden? Maar dan zijn er wel brievenbussen nodig. En postzegels. En infrastructuur. Wanneer ik ongevraagd (wel keurig aan mij geadresseerd) drukwerk van een van die drie ontvang, stuur ik het als geweigerd stuk terug via TNT. Naar verluidt vordert TNT dan de kosten bij een van die drie terug. Als iedereen dit zou doen, geef je een duidelijk signaal af.

Maar hoe dan ook, het ziet er somber uit voor TNT-Nederland, wanneer dit zo een ongelijke strijd wordt. Het zal dan ook niemand verbazen dat TNT langzamerhand het loodje legt.

Het verdwijnen van de oude postkantoren is allang in gang gezet. Och, het vinden van een locatie waar nog wat postale handelingen worden verricht, is niet zo'n probleem. Zo gaat Albert Heijn in de supermarkten ook een soort postbalie inrichten; er is zojuist een contract getekend.

En Europa? Waarom moet Nederland weer het braafste jongetje van de klas zijn? Er zijn vast wel landen (Frankrijk bv.) die op een slimme manier wel aan de Europese voorwaarden zullen voldoen, maar naast hun nationale postbedrijf geen andere bedrijven zullen toelaten.

Rob Frieke

POSTSTUK VAN DE MAAND

Busrechtkaartje

Kampen, 29 september 1931. Bewijs van bevoegdheid voor het afhalen van poststukken op het postkantoor te Kampen gedurende het vierde kwartaal 1931 tot en met het derde kwartaal 1931. Tarief voor 'overige postkantoren' 2,50 gld. per kwartaal, vanaf 1.11.1919 tot 1.1.1933. Kaarttype 315, L 2663/30. De hoge waarden van de luchtpostzegels moesten worden opgebruikt.
D. v. d. L.

-0-0-0-

NIEUWE EMISSIES TNT POST

- 24 APRIL:**
- Mooi Nederland: Roosendaal
  - Mooi Nederland Oosterhout:
    - twee velletjes met 5 postzegels van € 0,44
  - Drie generaties koninginnen:
    - velletje met een postzegel van € 7,- (tarief aangetekend)

VERKOPING APRIL 2009

Kavel	OMSCHRIJVING	CAT.	Kwal.	C.W.	INZET
NEDERLAND en O.G.					
4.001	Nrs. 36 en 41.	NVPH	o	€ 25,50	€ 6,00
4.002	Nrs. 36 - 42 - 43.	NVPH	o	€ 40,70	€ 10,00
4.003	Nrs. 39 en 41 t/m 43.	NVPH	o	€ 79,00	€ 19,00
4.004	Nr. 43 fraai exemplaar.	NVPH	o	€ 25,00	€ 6,00
4.005	Nr. 43 met kleinrondstempel A'dam.	NVPH	o	€ 25,00	€ 7,00
4.006	Nr. 46.	NVPH	o	€ 30,00	€ 10,00
4.007	Nrs 203 t/m 207.	NVPH	o	€ 35,00	€ 8,50
4.008	Nrs. 207/208 - 261/264 en L.P. 10.	NVPH	o	€ 47,00	€ 11,00
4.009	Nrs. 229/231 en Luchtpost nr. 9.	NVPH	o	€ 31,00	€ 8,50
4.010	Nrs. 248 t/m 251.	NVPH	o	€ 32,50	€ 8,00
4.011	Nrs.265/266 en 274/277.	NVPH	o	€ 30,00	€ 7,50
4.012	Nrs 269 en 270 t/m 273.	NVPH	o	€ 27,00	€ 5,50
4.013	Nrs. 379/391 in blokken van 4.	NVPH	xx	€ 65,00	€ 7,50
4.014	Nrs. tussen 383 en 648	NVPH	xx	€ 14,30	€ 2,50
4.015	Nrs. 428 t/m 453.	NVPH	xx/x	€ 19,10	€ 3,00
4.016	Nrs. 550/555 en 681/682.	NVPH	x	€ 47,50	€ 7,00
4.017	Nrs. 556/560 (kerken in oorlogstijd)	NVPH	x		€ 12,00
4.018	Nrs. 561 t/m 572.	NVPH	x		€ 7,50
4.019	Nrs 617 t/m 636.	NVPH	xx	€ 17,50	€ 3,50
4.020	Nrs. 617t/m 640.	NVPH	xx	€ 57,50	€ 8,50
4.021	Nrs. 975/977- 1046/1049- 1399/1401.	NVPH	xx	€ 12,20	€ 2,50
4.022	Nrs. 1396/1398-1557/1559 - 1608/1610.	NVPH	xx	€ 14,40	€ 2,50
4.023	Nrs. 1598/1600 en blok 1623	NVPH	xx	€ 11,40	€ 2,50
4.024	12 blokken tussen 1978 en 1990..	NVPH	xx		€ 10,00
4.025	Jaarcollectie 1980.	NVPH	xx	€ 23,00	€ 4,00
4.026	Jaarcollectie 1981.	NVPH	xx	€ 28,00	€ 5,00
4.027	Jaarcollectie 1986.	NVPH	xx	€ 39,00	€ 7,00
4.028	Jaarcollectie 1987.	NVPH	xx	€ 51,00	€ 8,50
4.029	Jaarcollectie 1988.	NVPH	xx	€ 44,00	€ 7,50
4.030	Jaarcollectie 1989.	NVPH	xx	€ 38,00	€ 6,50
4.031	Jaarcollectie 1990.	NVPH	xx	€ 50,00	€ 8,50
4.032	Jaarcollectie 1991.	NVPH	xx	€ 45,00	€ 7,50
4.033	Jaarcollectie 1992.	NVPH	xx	€ 60,00	€ 10,00
4.034	Jaarcollectie 1993.	NVPH	xx	€ 65,00	€ 11,00
4.035	Jaarcollectie 1994.	NVPH	xx	€ 70,00	€ 12,00
4.036	Jaarcollectie 1995.	NVPH	xx	€ 75,00	€ 13,00
4.037	Jaarcollectie 1997.	NVPH	xx	€ 82,50	€ 14,00
4.038	Jaarcollectie 1998.	NVPH	xx	€ 95,00	€ 16,00
4.039	Doosje zegels en 22x FDC.		o		€ 2,50
4.040	4 rondzendboekjes.		o		€ 3,00
4.041	4 rondzendboekjes.		o		€ 3,00
4.042	Postzegelboekje 9H.	NVPH	xx	€ 20,00	€ 3,50

4.043	PB 37 20 * 50 decemberzegels. 1987	NVPH	xx	€ 20,00	€ 3,50
4.044	Diverse roodstempels.				€ 2,50
4.045	Port nr. 1 met puntstempel Tiel.	NVPH	o	€ 16,50	€ 5,00
4.046	Portzegels nummer 1 en 2.	NVPH	o	€ 35,00	€ 8,00
4.047	Dienstzegels Nrs. 16 t/m 19.	NVPH	o	€ 40,00	€ 10,00
4.048	Dienstzegels Nrs. 20 t/m 26.	NVPH	o	€ 27,00	€ 4,00
4.049	Postbewijszegel nummer 1.	NVPH	o	€ 12,50	€ 4,00
4.050	Postbewijszegel nummer 2	NVPH	o	€ 12,50	€ 4,00
4.051	Postbewijszegel nummer 6.	NVPH	o	€ 12,50	€ 4,00
4.052	Telegramzegels nr. TG2 - TG3 - en TG10.	NVPH	o	€ 70,00	€ 20,00
4.053	2x telegram zegel nummer TG 9.	NVPH	x/o	€ 295,00	€ 90,00
4.054	Curaçao nummer 12 met puntstempel 202	NVPH	o	€ 60,00	€ 10,00
4.055	Curacao. Nrs. 82 t/m 88.	NVPH	xx/x		€ 20,00
4.056	Curaçao/Antillen nrs. 200/210	NVPH	x/o	€ 33,00	€ 3,50
4.057	Antillen nrs. 234/238	NVPH	o	€ 35,00	€ 6,50
4.058	Antillen nrs. 239/243	NVPH	xx	€ 75,00	€ 16,00
4.059	Antillen nrs. 248/252	NVPH	xx	€ 28,50	€ 5,50
4.060	Curaçao helpt. Luchtpost nrs. 53/68	NVPH	xx	€ 32,00	€ 4,00
4.061	Curaçao luchtpost nrs. 45/52	NVPH	xx	€ 24,00	€ 4,50
4.062	Curacao/Antillen in Davo album.	NVPH	xx/x/o	zhcw	€ 25,00
4.063	Nieuw Guinea op albumbladen.	NVPH	xx/x/o	€ 120,00	€ 10,00
4.064	Nieuw Guinea Portzegels P1 t/m P6.	NVPH	xx	€ 21,00	€ 2,50
4.065	Nieuw Guinea. Untea nrs. 1 t/m 19.	NVPH	xx	€ 65,00	€ 6,50
WEST EUROPA					
4.066	België. Blok nummer 5.	Yvert	o	€ 75,00	€ 20,00
4.067	België. Blok nummer 6.	Yvert	o	€ 62,50	€ 15,00
4.068	België. Blok nummer 7.	Yvert	xx	€ 100,00	€ 20,00
4.069	België. Blok nummer 7.	Yvert	o	€ 27,50	€ 5,00
4.070	België. 2 blokken nummers 15 en 16.	Yvert	o	€ 42,00	€ 8,00
4.071	België. 4 blokken nummers 33 t/m 36.	Yvert	o	€ 22,75	€ 4,50
4.072	België. 7 blokken nummers 37 t/m 43.	Yvert	o	€ 14,25	€ 2,50
4.073	België. 6 blokken nummers 43 t/m 48.	Yvert	o	€ 16,25	€ 2,50
4.074	België. Insteekblad keerdruk + pubs.	Yvert	xx/x/o		€ 2,50
4.075	Cyprus. Europazegels uit 1963.		xx	€ 160,00	€ 25,00
4.076	Cyprus. Rondzendboekje.		xx		€ 4,00
4.077	Deutsches Reich. 3 vellen van 100 stuks.	Michel	xx		€ 5,00
4.078	Duitsland allerlei in stockboek.		xx/x/o		€ 4,00
4.079	Duitsland. Rondzendboekje met 155 zegels.		o		€ 6,00
4.080	Duitsland. Rondzendboekje met 170 zegels.		o		€ 5,00
4.081	Engeland en koloniën in stockboek.		o		€ 4,00
4.082	Europa. Meest Zwitserland in stockboek.		o		€ 3,00
4.083	Europazegels. 6 series uit 1958.	Yvert	xx	€ 15,60	€ 2,50
4.084	Europazegels. 6 series uit 1959.	Yvert	xx	€ 29,00	€ 4,00
4.085	Europazegels. 7 series uit 1960.	Yvert	xx	€ 17,30	€ 2,50
4.086	Europazegels. 9 series uit 1960.	Yvert	xx	€ 35,00	€ 5,00

4.087	Griekenland. Rondzendboekje.		xx		€ 6,00
4.088	Ierland in stockboek.		o		€ 4,50
4.089	Liechtenstein. Nrs. 284 t/m 293.	Michel	x	€ 75,00	€ 8,50
4.090	Luxemburg. Ruim 400 verschillende zegels.				€ 6,00
4.091	Monaco in stockboek.		xx/x/o		€ 7,00
4.092	Oostenrijk. Rondzendboekje 125 zegels.		xx		€ 7,50
4.093	Portugal. Europazegels uit 1964.	Michel	xx	€ 40,00	€ 5,50
FRANKRIJK					
4.094	Nr. 3b 1849 Cérés 20c noir sur chamois.	Yvert	o	€ 200,00	€ 35,00
4.095	Nr. 17Ac 1859 Napoleon III, carmin foncé.	Yvert	o	€ 150,00	€ 37,50
4.096	Nr. 24a 1862 Napoleon III rose pale.	Yvert	o	€ 65,00	€ 15,00
4.097	Nr. 27 1863 Napoleon III gris.	Yvert	o	€ 65,00	€ 17,50
4.098	Nr. 46a 1871 Cérés emission Bordeaux.	Yvert	o	€ 70,00	€ 17,50
4.099	Nr. 122 1900 2f Merson.	Yvert	o	€ 90,00	€ 22,50
4.100	Nrs. 124/128 1903 Mouchon retouché.	Yvert	o	€ 37,00	€ 9,00
4.101	Nr. 161 1921 Semeuse lignée 50c.	Yvert	xx	€ 80,00	€ 20,00
4.102	Nr. 182 1923 Congrès de Bordeaux.	Yvert	x	€ 575,00	€ 150,00
4.103	Nrs. 210/215 1924-5 Exposition à Paris.	Yvert	xx	€ 60,00	€ 16,50
4.104	Nrs. 266/268 1930 Au profit de la Caisse	Yvert	o	€ 145,00	€ 35,00
4.105	Nrs. 354/355 1937 Musée de Louvre	Yvert	xx	€ 420,00	€ 105,00
4.106	Nrs. 462/464 1940 Au profit Chômeurs	Yvert	xx	€ 37,50	€ 10,00
4.107	Nrs. 476/493 1940/41 nieuwe waarden rood.	Yvert	xx	€ 97,00	€ 27,50
4.108	Frankrijk. Nrs. 576t/m 580.	Yvert	xx	€ 140,00	€ 21,00
4.109	Frankrijk. Stockboek met ± 350 zegels.		xx		€ 5,00
WERELD en ALLERLEI					
4.110	Allerlei in rood stockboek.		o		€ 6,00
4.111	China in doosje.				€ 2,50
4.112	Doos met allerlei				€ 5,00
4.113	Doosje wereld afgeweekt.				€ 4,00
4.114	Doosje wereld. Leuk.				€ 2,50
4.115	Engelse koloniën in zwart stockboek.		o		€ 3,50
4.116	Indonesië in doosje.				€ 2,50
4.117	Marokko in stockboek.		o		€ 6,50
4.118	Motief blokken in stockboek.		o		€ 5,00
4.119	Motief vlinders in stockboek.		o		€ 4,00
4.120	Oud album met wat zegels.		o		€ 2,50
4.121	Rood stockboek met leuk zegels.		o		€ 4,00
4.122	Stockboek meest Europa		o		€ 4,00
4.123	Stockboek motief		o		€ 3,00
4.124	Stockboek motief. (meest vogels)		o		€ 5,00
4.125	U.S.A. in stockboek.		o		€ 4,00
4.126	Leeg album voor vellen.				€ 2,50
4.127	Leeg automaatboekjes album.				€ 5,00
4.128	Leeg Europa album. Schaubeck.				€ 2,50
4.129	Leeg zwart insteekboek.				€ 2,50